

Přetrvává také nepříznivý stav, kdy téměř 30 % mateřských škol nedostatečně sleduje a vyhodnocuje úspěšnost dětí v předškolním vzdělávání a dalším vzdělávání v zájmu jeho zkvalitnění a pouze 70,3 % plní tyto požadavky na běžné úrovni. S tím souvisí neměnící se kvalita spolupráce se základními školami. Dlouhodobě se lépe daří v subjektech spojených mateřských a základních škol, kde je více umožněna vzájemná komunikace, výměna informací, návaznost ve vzdělávání dětí i účast učitelek mateřské školy při zápisu do základní školy. Samostatné mateřské školy, zejména ve větších městech, kde děti přecházejí do více základních škol, se často omezují na dílčí návštěvy a společné aktivity seznamující děti se školním prostředím.

**TABULKA 30 | Aktivity nabízené dětem nebo jejich zákonným zástupcům před nástupem do ZŠ podle ředitele školy – podíl škol (v %)**

Typ aktivity	Podíl
Společné návštěvy ZŠ	87,0
Společné aktivity pro žáky ZŠ a děti v předškolním věku (např. kroužky, výlety, kulturní a sportovní akce)	63,3
Aktivity pro zákonné zástupce dětí v předškolním věku (den otevřených dveří, schůzky, besedy, přednášky odborníků)	78,8
Edukativně stimulační skupiny pro děti v posledním roce před zahájením povinné školní docházky	20,8
Jiný vlastní program pro děti v předškolním věku	24,8
Spoluúčast MŠ při organizaci zápisu dětí do ZŠ	29,9

Přestože 78,8 % ředitelů uvádí nabídku nejrůznějších aktivit pro zákonné zástupce, jedná se zpravidla o dílčí aktivity, které se každoročně opakují, netvoří ale ucelený, promyšlený systém. Dobře školy zajišťují informovanost zákonných zástupců o akcích, organizačních a provozních záležitostech. Zvyšuje se počet škol, které k tomu využívají různé informační technologie. Nedostatky přetrvávají v pravidelném dialogu učitelek se zákonnými zástupci o prospívání dítěte a jeho pokrocích. Stále se ČŠI často setkává s poskytováním informací při předávání dítěte v době, kdy má být učitelka přítomna činnostem dětí ve třídě. Příležitostí k systematické, oboustranné spolupráci je oblast podpory čtenářské gramotnosti. Mateřské školy při činnostech rozvíjejí vztah dětí ke čtení a porozumění čtenému textu různými formami. Jednou z nich je časté zapojování do projektu Celé Česko čte dětem, kdy do škol přicházejí číst z knih rodiče, prarodiče, osobnosti veřejného života i další. Zahraniční výzkumy potvrzují důležitost působení školy na účinné vzdělávání dětí v době, kdy nejsou ve škole a pobývají s rodinou. Významnou roli přitom sehrává právě čtení a práce s knihou. Děti, které měly doma knihy a jejichž rodiče spolupracovali se školou, měly vyšší skóre v testovaných gramotnostech, zejména v komunikativní a početní gramotnosti<sup>22</sup>.

## 2.4 Závěry a doporučení pro předškolní vzdělávání

### Pozitivní zjištění

- Téměř všechny mateřské školy vytváří každému dítěti a jeho rodině rovné příležitosti ke vzdělávání bez ohledu na jeho pohlaví, věk, etnickou příslušnost, kulturu či rodný jazyk.
- Školám se dařilo lépe zajistit organizaci vzdělávání včetně personálního zajištění a překryvání pedagogů díky reformě ve financování školství a díky účelovým dotačním programům MŠMT.
- Zlepšuje se integrace dětí se SVP, zejména spolupráce se školskými poradenskými zařízeními i se zákonnými zástupci dětí. Pedagogové se začínají lépe orientovat v podpůrných opatřeních i v zajišťování odborné pomoci pro zvyšování účinnosti při jejich realizaci. Pozice asistenta pedagoga přispívá ke kvalitě vzdělávacího procesu.
- Převážná většina škol má vymezeny kompetence zaměstnancům a stanovena jasná pravidla umožňující konstruktivní komunikaci všech aktérů vzdělávání a jejich participaci na činnosti školy.
- Školy ve větší míře aktivně vyhledávají a využívají finanční prostředky z projektů a grantů zejména na vybavení školy učebními pomůckami, na rekonstrukci školních zahrad, budování sportovních ploch, dopravních hřišť a venkovních učeben se zaměřením na environmentální výchovu. Aktivním zapojením do vyhlášených projektů získávají další finanční prostředky pro zlepšování personálních podmínek (logoped, školní asistent, chůva), vzdělávání pedagogů a vzájemnou výměnu zkušeností mezi školami pro zkvalitňování činnosti školy.
- Vedení škol stále aktivněji spolupracuje se zřizovateli, což má setrvale příznivý dopad na zkvalitňování materiálních podmínek pro vzdělávání.

<sup>22</sup> Zdroj: International Early Learning and Child Well-being Study, A Summary of Findings <http://www.oecd.org/education/school/early-learning-and-child-well-being-study/>